

מקום הפשע. כך נראית חזית ביתו של ד"ר קסטנר, שעת מועטות לאחר ההתנקשות בחייו. הבית הוא הבית מספר 6 בשדרות עמנואל, בו נרצח קסטנר. המכונית החונה ליד הבית היא מכוניתו של קסטנר, שכדור פגע במשקוף דלתה. במקום המסומן בעגול עמד כמסוער המתנקש בשעת היריה. המקום המסומן בצלב, הוא המקום בו נמצא קסטנר מתבוטס בדמו.

מי התנקש בקסטנר?

ההתנקשות המזעזענת בחייו של ד"ר ישראל קסטנר העמידה השבוע את משטרת ישראל ואת דעת הקהל בפני תעלומה שקשה למצוא לה פתרון הגיוני. ברור כי מעשה כזה לא היה עולה על דעתו של אחד ממתנגדיו של קסטנר, כל עוד הוא שפוי בדעתו, בשעה שבירור האשמות נגד קסטנר עומד בפני פסק דין סופי של בית-המשפט העליון. מצד שני נראה המעשה כמתוכנן היטב, ללא כל מניע פרטי וגם לא למטרת שוד. הוא בוצע על פי שיקוליו של מישהו. שיקולים אלה, יהיו אשר יהיו, פסולים ומתועבים מעיקרם. כי ברגע שהאקדח מדבר בוויכוח ציבורי, הוא מאיים להשתיק לא רק את האיש ששימש מטרה לכדוריו, אלא גם את חופש הדיבור והמחשבה של כל אזרח ואזרח. הכדור שפגע מן המארב בד"ר ישראל קסטנר פגע בעקרונות היסוד של מדינת חוק.

שחזר של משטרת ישראל, בראשותו של מפקח ראשון שקמני, החלה בחיפוש שיטתי בסביבה. חוקרי המשטרה חקרו את כל דיירי הסביבה, אולם לא נמצא כל מפתח לתעלומה.

בשעת הצהריים נדמה היה למפקח שקמוני שמצא איוו נקודת אחיזה להתחלת ה.קריה. ליד הכניסה לחצר הבנין הבחין המפקח בקליפות גרעיניים מפוצחים, שנראו טריים. הקליפות נאספו בקפדנות. יתכן והמתנקש המתין זמן רב ליד הכניסה ופיצח גרעינים. כעבור דקות מספר מצא שקמוני גרעין חמניה בלתי מפוצח, על המושב האחורי במכוניתו.

דרות עמנואל, רחוב חול צדדי בצפון תל-אביב, היו שריית בחשיכה כמעט מוחלטת. בשעת הלילה המאוחרת כבר כבו כל האורות בחלונות הבתים, ורק פנס רחוב בודד מיור אור קלוש על שורות המכוניות הצפופות שוננו לפני הבתים.

מכונית הנרי ג' אפורה התקרבה אל הבית מספר 6, נעצרה לפני המדרכה. הרחב נראה ריק לחלוטין. מהמכת יצא גבר גבה קומה, לבוש במעיל גברדין וחבוש מגבעת. הוא נעל את דלת המכונית ונכנס בצעדים מהירים אל חצר הבנין.

אותה שעה היה מרפא השיניים אלכסנדר פלישל, הגר בבית מס' 1 באותו הרחוב, עסוק בהגפת התריסים בדירתו. סיפר פלישל את מה שאירע באותן הדקות: "שמעתי שלוש יריות בזו אחר זו, ותיכף אחריהן צעקת הצילו! הצילו! הורגים אותי! לא עלה על דעתי לרדת למטה. חשבתי שאלו משחקי טורים של ילדים. יצאתי למרפסת. היה חושך. לא ראיתי כלום. אבל שמעתי אנחות. ירדתי למטה. סתדתי לבגשת במקום האנחות. חשבתי אולי זה סכסוך משפחתי וירו גם בני. באותו רגע התקרב אדם במדים. יחד ניגשנו לכוון האנחת וראינו אדם שוכב על המדרכה. שאלתי אותו: מה יש לך? הוא השיב: ירו בי!

לא הכרתי את קולו. סתדתי אולי הוא גוסס והתחלתי לחקור אותו מי ירה בו. הוא אמר: צעיר, גבוה ורוח ירה בי וברח. רק אז ירדו אנשים מהבתים והדליקו אור. ראינו שההדר קסטנר. ניסיתי לשאול עוד שאלות. אבל הוא לא יכול היה לדבר ורק משט את ידיו. אשתי חבשה את פצעו במגבת. היא וד"ר ליכטנשטיין שהגיע הוריקו לו זריקת הרגעה. לא ראיתי שום איש ושום גימ המתרחקים מהמקום."

בקברת מקום ניסה צלם בשם זאב הרץ להדליק את אופנוע הספה שלו. הוא הרץ: "ראיתי מכונית נעצרת ואדם יוצא ממנה. ראיתי איש ניגש אליו ומתחיל לירות. שמעתי צעקות. פחדתי לגשת אחרי זה ראיתי את היורה בורח לעבר גימ שנמלט דרך רחוב אמסטרדם. רדפתי אחרי הגימ ברחוב שלמה המלך, עד שאיבדתי אותו."

★ ★ ★

גרעינים בפתח הבית

על סמך שתי עדויות ראייה אלו, ועל סמך עדותו של הפצוע ד"ר קסטנר, לפני שנותה החלה המשטרה בדישה אחרי המתנקשים. תך שעה נחסמו כל מבואות העיר ומשמרות שוטרים החלו לעצור ולבדוק כל מכונית. עוד בלילה נתגלה גימ שנגנב מהברת מקורות, ובתוכו אקדח.

עם שחר החל הבילוש בזירת הפשע עצמה. חוליה

קרבן ההתנקשות ד"ר ישראל קסטנר, אשר מזה שנתיים שימש נושא ראשי לויכוח צבורי בישראל וביהדות העולם, בקשר לחלקו בשואת יהדות חונגריה.

של קסטנר. הוא קרא את חוקריו להתייעצות. עתה את התעלומה אשתו של קסטנר, שחורה מבית-הזולים הדסה בתל-אביב, בו שכב בעלה במצב קשה. היא נזכרה כי ביום ההתנקשות הסיע בעלה את בתם ושתי חברותיה במכוניתו. הן פיצחו גרעינים במכונית וליד הכניסה לבית.

★ ★ ★

מי מעוניין?

חקירות המשטרה הסתעפו והתפצלו לכיוונים שונים. טובי החוקרים במשטרה גויסו לחקירה. אולם לבני האזרח נשארה פרשת ההתנקשות בד"ר ישראל קסטנר בבחינת תעלומה. מי היה מעוניין להתנקש בקסטנר? למי מביאה ההתנקשות תועלת כל שהיא? מי היה מעוניין להתנקש בו וחקא עתה, כשדעת הצבור טרוודה בבקעת המורות יתר? מי האנשים המסוגלים לבצע התנקשות מעין זו? שאלות אלו דחו מלב האזרח הישראלי כמעט כל בעיה אקטואלית אחרת.

חקירת המשטרה נערכה מיד בשני כיוונים: נגד אנשים החשודים בסנייה אישית כלפי קסטנר ונגד ארגונים פוליטיים שהיו ידועים כמתקפי קסטנר. לשם כך הופעלה רשת הבילוש במלואה, אשר מודיעיה מגיעים לכל חלקי החיים הציבוריים בארץ.

כצעד ראשון נעצרו שבעה צעירים, אשר שמותיהם נמסרו למשטרה על-ידי מדיעים אלה. נערכו חיפושים בבתיהם, הוחרמו מיסמכים מן הסוג שאפשר למצוא כמעט בכל בית בישראל. שמותיהם נשמרו בסוד ואיפול מוחלט הוטל על כל מהלך החקירה. ואילו קציני משטרה הודו כי כל פעולתם עד כה היתה בבחינת גישוש באסילה. תעלומת ההתנקשות בקסטנר הבטיחה להיות אחת הקשות והמסוכנות ביותר של השנים האחרונות.

ניתוח מזורו נערך בגופו של ד"ר קסטנר, מיד כשהובא לבית-החולים לשם הוצאת הקליע שריאתו. בתמונה נראה הפרופסור מכס מרכוס אשר ניתח את קסטנר, כשהוא יוצא מחזרה-ההתאוששות של בית החולים, אליו חועבר קסטנר.